

Utbildningsdepartementet, 103 33 Stockholm

Remissvar SOU 2019:4 Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (U2019/00243/S)

Bakgrund

Umeå universitet har anmodats att lämna synpunkter på betänkandet *Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle*, SOU 2019:4.

Sammanfattning

Umeå universitet menar att det är nödvändigt att skapa likvärdiga förutsättningar för karriärvägledare och lärare genom jämförbara förberedelser i respektive grundutbildningen, samt att utbildningen bör förlängas 1 år med 60hp.

Inrättandet och genomförandet av kunskapsområdet Framtidsval

Utredningen konstaterar att valet av utbildning och yrke blir allt mer komplext i ett föränderligt arbetsliv. Som stöd för elevers framtidsval i en svår valsituation föreslås inrättandet av ett kunskapsområde, *Framtidsval*. Vidare föreslås att karriärvägledaren ska undervisa i kunskapsområdet Framtidsval. Kunskapsområdet Framtidsval ges inte ställning som ämne utan som en del av en utbildning där kravet på legitimation och betygssättning inte finns. Karriärvägledaren förväntas, inom ramen för nuvarande omfattning av utbildning, besitta de kunskaper som krävs för att bedriva undervisning i Framtidsval.

I jämförelsen mellan ovanstående och hur lärare för årskurs 7-9 förbereds blir skillnaderna uppenbara. Förberedelser för lärarstudier mot årskurs 7-9 innebär minst ett år av studier i ett skolämne och ett års studier av den utbildningsvetenskapliga kärnan, samt VFU och examensarbete som förberedelse för uppdraget som lärare. Den utbildningsvetenskapliga kärnan syftar till att förbereda lärare i mötet med elever och har ett fokus på bland annat inslag som pedagogiskt ledarskap, konflikthantering, didaktik och elevers lärande. Vidare föreslås Framtidsval ha en garanterad undervisningstid om 80 timmar vilket är i paritet med skolämnena biologi, fysik, kemi, historia, geografi, religion och samhällskunskap, samtliga med 75 timmars garanterad undervisningstid. Någon liknande förberedelse för kunskapsområdet Framtidsval som lärare förbereds för sina respektive skolämnen saknas.

Umeå universitet ställer sig tveksam till den skillnad i förberedelse för undervisningsuppdrag mellan karriärvägledare och lärare som utredningen föreslår. Universitetet menar att den förberedelse av studerande som krävs för att genomföra undervisning i den omfattning som förslaget innebär bör vara likvärdig den som annan undervisande personal har. Karriärvägledare som, utöver undervisning i Framtidsval, dessutom förväntas vara ett stöd för lärare som ska

UMEÅ UNIVERSITET

integrera karriärperspektiv i sin egen ämnesundervisning bör få liknande förberedelse som lärare för att stödja den enskilda läraren på ett värdefullt sätt. För att ge goda förutsättningar för kommunikation mellan karriärvägledare och lärare krävs en gemensam grund vad gäller den utbildningsvetenskapliga kärnan.

Utredningen pekar på ett möjligt behov av översyn av innehållet i studie- och yrkesvägledarutbildning och i detta sammanhang ge utrymme till förberedelse för undervisningsuppdrag i kunskapsområdet Framtidsval i en karriärvägledarutbildning. Inom rådande tidsramar är detta inte realistiskt utan att få negativa konsekvenser inom andra viktiga kunskapsområden. Som utredningen redovisar har universiteten i Umeå, Stockholm och Malmö tidigare påtalat behovet av en förlängd utbildningstid. Att tillföra nytt innehåll i en karriärvägledarutbildning utan att tillföra ytterligare utbildningstid skulle innebära att viktigt innehåll för den enskilda vägledningen måste minska, vilket går emot det behov som lärosätena tidigare redovisat.

Detta remissyttrande har fastställts av föreståndare Maria Löfgren efter föredragning av kanslichef Boa Drammeh.

Maria Löfgren
Föreståndare
Lärarhögskolan vid Umeå universitet